

3.11 Landbruks- og matdepartementet

Kap. 1115 Mattilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Styrket kontroll med mattrygghet i skjellproduksjon – utsatt gjennomføring

Mattilsynets budsjett for 2009 ble i St.prp. nr. 1 (2008-2009) styrket med 27 mill. kroner til særskilte satsinger på matområdet, hvorav 8 mill. kroner gjaldt styrket kontroll med skjellproduksjonen. Økte krav på skjellområdet er en konsekvens av nytt hygieneregelverk. Implementeringen av regelverket har blitt forsinket, og kostnadene ved skjellovervåking antas derfor å bli noe lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett 2009. Utsettelsen av ikrafttreddelsen av det nye hygieneregelverket vil anslagsvis redusere utgiftene på posten med 2 mill. kroner.

Bekjempelse av dyresykdommen blåtunge

Det ble i februar 2009 for første gang påvist smitte av dyresykdommen blåtunge i Norge. Sykdommen er internasjonalt klassifisert som en av de mest alvorlige dyresykdommene (A-sykdom). Mattilsynet har satt i gang et omfattende kartleggingsarbeid for å få oversikt over smitteutbredelsen, og det er også satt i verk tiltak for å hindre smittespredning. Tiltakene er obligatoriske for myndighetene i henhold til EØS-avtalen, og vil strekke seg over flere år.

Arbeidet med sykdommen er fortsatt i en tidlig fase, og det er ikke mulig med sikkerhet å fastslå omfanget av kostnader for Mattilsynet. Eventuelle behov for å utvide overvåking og oppfølging til større geografiske områder vil øke utgiftene. Mattilsynets foreløpige anslag er at de ut fra dagens situasjon vil få kostnader i 2009 på om lag 32 mill. kroner til overvåkings- og bekjempelsestiltak. Av dette anslås i overkant av 20 mill. kroner å være ekstraordinære tjenestekjøp, særlig fra laboratorier og privatpraktiserende veterinærer. Kostnadsanslaget er basert på dagens kjente utbredelse av smitte på Sørlandet.

På grunn av det ekstraordinære omfanget av eksterne tjenestekjøp knyttet til bekjempelse av dyresykdommen blåtunge, foreslås Mattilsynets driftsbudsjett på kap. 1115 post 01 økt med 15 mill. kroner for 2009.

Obligatorisk vaksinasjon er et virkemiddel som benyttes i sykdomsbekjempelsen i de fleste land med smitte. Mattilsynet vurderer i samråd med Veterinærinstituttet fortløpende om det vil være riktig å iverksette obligatorisk vaksinasjon også i Norge. Utvikling av smittesituasjonen utover sommeren vil være avgjørende for disse vurderingene. Et obligatorisk vaksinasjonsprogram mot blåtunge vil ha en varighet på minimum tre år og vil utløse vesentlige tilleggskostnader. Dersom det skulle bli nødvendig å iverksette obligatorisk vaksinasjon som bekjempelsestiltak, vil Landbruks- og matdepartementet komme tilbake til Stortinget om dette i en egen, ekstraordinær budsjettsak.

Justering som følge av forventede merinntekter

På kap. 4115 post 02 føres hovedsakelig inntekter fra administrasjonsgebyr, diverse refusjoner fra prosjektarbeid og inntekter fra framleie av lokaler. Det er bevilget 1,099 mill. kroner på posten for 2009. Det forventes en merinntekt på

posten på 3,8 mill. kroner i forhold til saldert budsjett. For å oppnå en mer realistisk budsjettering, foreslås derfor at inntektene på kap. 4115 post 02 økes med 3,8 mill. kroner, og at utgiftene på kap. 1115 post 01 økes tilsvarende.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen under kap. 1115 post 01 økt med til sammen 16,8 mill kroner.

Kap. 4115 Mattilsynet

Post 02 Driftsinntekter og refusjoner m.v.

For å oppnå en mer realistisk budsjettering foreslår Landbruks- og matdepartementet at kap. 4115 post 02 økes med 3,8 mill. kroner. Se for øvrig beskrivelse under kap. 1115 post 01.

Kap 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen

Post 50 Fondsavsetninger

Som et engangstiltak for 2009 fremmes forslag om en tilleggsbevilgning på kap 1150, post 50 på til sammen 200 mill kroner til en ekstraordinær investeringspakke for landbruket. Det foreslås at 150 mill. kroner disponeres til investeringer i jordbruket og 50 mill. kroner til skogtiltak, i hovedsak til utsiktsrydding langs veier og til bioenergi. Midlene tilføres Landbrukets utviklingsfond (LUF).

Skogtiltak

Skogsektoren er en internasjonal næring som rammes hardt av den økonomiske utviklingen. Den norske næringen opplever betydelig fall i eksportinntekter og sterkt fall i innenlands etterspørsel etter trelast. Dette fører til redusert avvirking, økende omfang av permitteringer i alle deler av verdikjeden og økt risiko for konkurser i driftsapparatet. Det er ikke mulig å forhindre effektene av etterspørselssvikten på verdensmarkedet, men de foreslåtte tiltakene skal bidra til fortsatt aktivitet for driftsapparatet i skogsektoren.

50 mill. kroner av tilleggsbevilgningen vil i hovedsak bli benyttet til utsiktsrydding av kratt langs veier og til bioenergiformål. Midlene skal ses i sammenheng med de ordinære skogbruksvirkemidlene for 2009, bioenergiprogrammet under LUF, og med tiltakspakka som ble vedtatt vinteren 2009, herunder midlene til samling og flising av bioenergivirke. Tiltakene vil gi positiv sysselsettingseffekt, og vil også styrke oppfølgingen av Stortingets klimaforlik fra 2008.

Landskapet langs offentlige veier og utkikkspunkter gror til. Utsiktsrydding langs prioriterte strekninger foreslås derfor iverksatt. I tillegg til sysselsettingseffekter vil tiltaket ha betydning for reiseliv, reduserte viltpåkjørslar, og det vil gi bioenergiråstoff.

Leveranser av skogsvirke til bioenergi skal også bidra til å motvirke den negative utviklingen i skogsektoren, og bidra i klimasammenheng.

Fylkesvise bygdeutviklingsmidler

Fylkesvise bygdeutviklingsmidler (BU-midlene) skal legge til rette for næringsutvikling som danner grunnlag for langsiktig, lønnsom verdiskaping og desentralisert bosetting med utgangspunkt i landbrukets ressurser generelt og landbrukseiendommen spesielt. Det foreslås å styrke de fylkesvise

bygdeutviklingsmidlene (BU-midlene) over LUF med 150 mill. kroner til investeringer i jordbruket.

Til sammen foreslås kap. 1150 post 50 økt med 200 mill. kroner. Forslaget er omtalt i Statens tilbud til jordbruksoppgjøret.

Kap. 5652 Innskuddskapital i Statskog SF

Post 85 Utbytte

Utbyttepolitikken for Statskog SF er fastsatt av Landbruks- og matdepartementet, jf. St.prp. nr. 1 (2001 – 2002). Vedtak om utbytte blir gjort på ordinært foretaksmøte i løpet av første halvår etter resultatåret. Ordinært utbytte blir satt til 75 prosent av årsresultatet inntil utbyttet tilsvarer statens innlånsrente multiplisert med den gjennomsnittlige bokførte egenkapitalen til konsernet.

I St.prp.nr.1 (2008-2009) er utbyttet fra Statskog for 2008 anslått til 5 mill. kroner. Utbyttepolitikken gir grunnlag for et utbytte på 13,4 mill. kroner, dvs. en økning på 8,4 mill. kroner i forhold til St.prp.nr.1 (2008-2009).

Det foreslås derfor at bevilgningen over kap. 5652 post 85 økes med 8,4 mill. kroner til 13,4 mill. kroner.

Andre saker

Omorganisering av Instrumenttjenesten AS (ITAS)

Instrumenttjenesten AS (ITAS) er sprunget ut av og er en del av forskningsmiljøet i Ås, har 21 ansatte og tjenestetilbudet omfatter bl.a drifts- og konsulenttjenester på datanettverk, datamaskiner og telefonisystemer.

Riksrevisjonen har i forbindelse med gjennomgangen av anskaffelser i Bioforsk påpekt at Bioforsks kjøp av tjenester fra ITAS ikke er i tråd med reglene om offentlige anskaffelser. Bioforsk har tidligere hevdet at disse kjøpene kan karakteriseres som egenregi. Egenregi er som regel leveranser fra én del av en organisasjon til en annen del av samme organisasjon, eller behov som dekkes ved at de produseres internt. ITAS har imidlertid en betydelig oppdragsportefølje fra andre enn eierne, og kjøp av tjenester fra ITAS kan dermed ikke betraktes som egenregi.

Siden ITAS i praksis fungerer som en del av IT-infrastrukturen i Bioforsk foreslår Landbruks- og matdepartementet en omorganisering av ITAS etter ny modell, slik at kravet til egenregi oppfylles.

Som et første steg i omorganiseringen har Bioforsk, med forbehold om Stortingets godkjenning, kjøpt Nofima Mat og Nofima Marin sine aksjeandeler i ITAS på til sammen 10 pst. for 913 300 kroner. ITAS vil være 100 pst statlig eid etter denne transaksjonen, med følgende eierbrøk: Universitetet for miljø- og biovitenskap (35 pst), Bioforsk (35 pst), Norsk institutt for skog og landskap (15 pst), NILF (5 pst), Veterinærinstituttet (5 pst) og Norges veterinærhøgskole (5 pst).

LMD foreslår at dagens ITAS omdannes til et holdingsselskap, og at det opprettes to datterselskaper. Datterselskapet "ITAS 1" vil eies 60 pst. av holdingsselskapet og 40 pst av Bioforsk, og vil ha en aksjekapital på 200 000 kroner. Dette selskapet skal kun drive virksomhet for de statlige eierne. Innskuddet fra Bioforsk på 80 000 kroner dekkes innenfor Bioforsks gjeldende driftsbudsjett, mens innskuddet fra

holdingselskapet på 120 000 kroner dekkes av holdingselskapets eksisterende kapital.

Datterselskapet "ITAS 2" vil ved opprettelsen eies 100 pst. av holdingselskapet. "ITAS 2" skal utføre aktiviteter som ikke er rettet inn mot de statlige eierne, og Landbruks- og matdepartementet opplyser at det etter hvert vil åpnes for private eiere.

Tilføyelse til kapittel 1115, post 23 Særskilte prosjekter

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) ble det satt av 30 mill. kroner på kap. 1115 post 23 Særskilte prosjekt til arbeidet med å få et bedre system for sporing av mat (eSporingsprosjektet). Målet for prosjektet er å legge til rette for etablering av en elektronisk infrastruktur for utveksling av informasjon i matproduksjonskjeden innen utgangen av 2010. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom myndighetene og de fleste aktørene i den norske matproduksjonskjeden. Utviklingen av systemene er å betrakte som særskilte tiltak der utbetalingstakten kan være usikker. Prosjektet har derfor behov for å kunne benytte deler av midlene som er bevilget i 2009 i 2010.

Det bes på denne bakgrunn om at Stortinget samtykker i at bevilgningen på kap. 1115 post 23 tilføyes stikkordet "kan overføres", jf. forslag til romertallsvedtak.